

Νεανικές λογοτεχνικές διαδρομές

Ποιες είναι οι αναγνωστικές επιλογές των σύγχρονων Ελλήνων εφήβων

της ΣΑΝΤΡΑΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗ

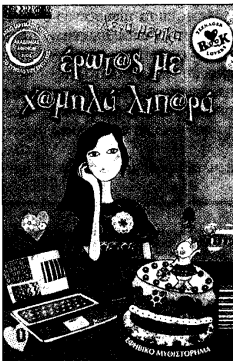
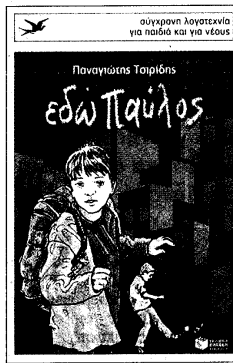
Ιστορίες για όσα πραγματικά αισθάνονται και ονειρεύονται. Για όσα τους είναι απαγορευμένα ή περισσότερο οικεία. Ποιες είναι οι αναγνωστικές επιλογές των εφήβων μας και πόσο δύσκολο είναι να τους προσεγγίσεις; «Το να γράφεις για εφήβους μοιάζει με άσκηση ισορροπίας σε τεντωμένο σχοινί...», υποστηρίζει η Λένα Μερικά, συγγραφέας δώδεκα μέχρι σήμερα μυθιστορημάτων για εφήβους, πολλά από τα οποία έχουν αποσπάσει τιμητικές διακρίσεις. Δεν είναι η μόνη. Μία μικρή έρευνα μας αποκάλυψε ότι ο κόσμος των βιβλίων για τους σύγχρονους Έλληνες εφήβους έχει αναγνώσματα για πολλά και διαφορετικά γούστα.

■ **«Λίγο πριν πεθάνω» της Τζένη Ντάουναμ (εκδ. Πατάκη).**

Ένα πραγματικό συγκλονιστικό βιβλίο. Η ιστορία της δεκαεξάχρονης Τέσσα που πάσχει από λευχαιμία. Πριν πεθάνει θέλει να εκπληρώσει μερικά όνειρά της. Όπως: να κάνει σεξ, να δοκιμάσει ναρκωτικά, να ανέβει σε μηχανή, να ερωτευτεί, να δει το παιδί της καλύτερης φίλης της να γεννιέται, να πει ναί σε όλες τις επιθυμίες του αδερφού της.

■ **«Λπώ» της Χαράς Γιαννακοπούλου (σειρά: Νεανικές Διαδρομές, εκδ. Ελληνικά Γράμματα).**

Αθήνα, δεκαετία του '90. Η έφηβη Λπώ ψάχνεται, αναζητά κατευθύνσεις, ονειρεύεται και αναρωτιέται γιατί πρέπει να περάσει κανείς από το σχολείο για να κατακτήσει τη ζωή. Τρέχει σε συναυλίες με το συγκρότημα του ξαδέλφου της του Μίκη και ονειρεύεται να ταξιδέψει. Η «Λπώ» απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 14 ετών και άνω και εντάσσεται στη σειρά «Νεανικές Διαδρομές» που δημιούργησαν πρόσφατα (Απρίλιος 2008) οι εκδόσεις Έλληνικά Γράμματα. Την

καλλιτεχνική επιμέλεια των εξωφύλλων έχει αναλάβει ο βραβευμένος εικονογράφος Βασίλης Παπαταραούκας.

■ **Ακαδημία Χορού («Μικροί χορευτές», «Πρώτοι έρωτες») της Μπεατρίτσε Μαζίνι (μτφρ. Μέλνα Καρακάστα, εκδ. Πατάκη, σύγχρονη λογοτεχνία για παιδιά και νέους).**

Επειτα από ένα χορταστικό καλοκαίρι, οι μικροί μαθητές της σχολής του Ακαδημαϊκού Θεάτρου επιστρέφουν στα σκληρά μαθήματα και είναι έτοιμοι να

δώσουν τον καλύτερο εαυτό τους. Έχουν μάλιστα ενθουσιαστεί με τον καινούργιο καθηγητή εκφραστικού χορού, τον Κάι, και το μάθημά του, όπου δεν αρκεί μόνο η τεχνική, αλλά χρειάζεται και συναίσθημα.

■ **«Έρωτας με χαμηλά λιπαρά» της Λένας Μερικά (εκδ. Κέδρος, Teenager Book Lovers).**

Μόνα και Πίγκι. Γνωρίζονται στο Διαδίκτυο και αρχίζουν να γράφουν για όλα όσα τις απασχολούν, τις φοβίζουν ή τις διασκεδάζουν.

■ **«Μαγικό Ουράνιο Τόξο» (εκδόσεις Κέδρος).**

Η πετυχημένη σειρά με όλες τις πιθανές νεράιδες που μπορεί κανείς να φανταστεί (τα κορίτσια μας θα διαλέξουν μεταξύ των νεράιδων των χρωμάτων, της εβδομάδας, των καιρικών φαινομένων, των λουλουδιών, των πάρτι, του χορού κ.ά.) αλλά και η ενδιαφέρουσα νέα σειρά «Για να ζήσουμε μαζί» («Αγόρια και κορίτσια», «Τα χρήματα», «Η διαφορετικότητα», «Η βία»).

■ **«Η Λάουρα και το Δαχτυλίδι του Πύρινου Φιδιού» του Πέτερ Φρόντ (μτφρ. Μαρία Αγγελίδου, εκδ. Ψυχογιός, σειρά: Πυξίδα για εφήβους).**

Η Λάουρα δεν μπορεί να ξεχάσει την ευχή του δράκου Ασημόφτερου, να λύσει το μυστήριο που καλύπτει τον χαμό της μητέρας της. Ύστερα από ένα ταξίδι στο παρελθόν ανακαλύπτει πως ζει στο Βασίλειο των Σκιών, απ' όπου μόνο η ίδια μπορεί να την απελευθερώσει. Για να το κάνει χρειάζεται το δαχτυλίδι του Πύρινου Φιδιού...

■ **«Χνώτα στο τζάμι», του Βασίλη Παπαθεοδώρου (εκδ. Κέδρος, από 15 ετών).**

Το βιβλίο τιμήθηκε με το Κρατικό Βραβείο Παιδικού Βιβλίου 2008. Μία μεγαλούπολη, στο κοντινό μέλλον, που ζει υπό τη μόνη απειλή τρομοκρατικών κτυπημάτων. Οι Αρχές παρακολουθούν τους πάντες με κάμερες και καταγράφουν κάθε ύποπτη κίνηση ή λέξη. Ενοπλιοι άντρες περιπολούν και συλλαμβάνουν όποιον παραβιάζει την απαγόρευση κυκλοφορίας. Οι μετανάστες είναι ανεπιθύμητοι. Οι νέοι, κλεισμένοι τις περισσότερες ώρες στο σπίτι τους, σερφάρουν στο Ιντερνετ και παίζουν on-line παιχνίδια. Σε μια τέτοια ασφυκτική ατμόσφαιρα, ο δεκαεννιάχρονος φοιτητής Άλεκ βιντεοσκοπεί άθελά του τη δολοφονία του συμφοιτητή του Πολ από την αστυνομία. Σας θυμίζει κάτι;

«Στην Ελλάδα υπάρχει συντηρητισμός»

Η συγγραφέας Λένα Μερικά μας εξηγεί τι πρέπει να προσέξει ένας συγγραφέας που απευθύνεται σε εφήβους.

«Οι παγίδες που ελλοχεύουν είναι πολλές. Παγίδα πρώτη: η βαρεμάρα του αναγνώστη. Αν προσπαθείς να «περδάσεις μνήμες», κινδυνεύεις να πέσεις στον απωθητικό διδακτισμό. Αν πάλι η γραφή σου είναι παιγνιώδης, ίσως χαρακτηριστείς από κάποιους ριχός. Αν η γλώσσα σου είναι υπέρ το δέον «νεανική» καταγορεύσει από γλωσσασαμάντορες της παράδοσης ότι ενδίδεις στην περριπέουσα εκπίτωση της ελληνικής. Από

την άλλη πλευρά, δεν ενδείκνυται η χρήση λογίων όρων της καθαρεύουσας (που συχνά βγάζουν «λοξό» κιομόρ), επειδή κάποιοι νέοι δυσκολεύονται να τους κατανοήσουν. Αποκλείονται επίσης «αποκλινούσες» λέξεις της καθομιλουμένης, που όμως χρησιμοποιούνται κατά κόρον, οπότε καλείσαι να τις υποκαταστήσεις με άλλες, εύστοχες, για να παραμείνουν οι διάλογοι αληθοφανείς. Υποβάλλεσαι, δηλαδή, σε αυτολογκρισία. Άλλος κομμός είναι η θεματολογία. Εν αντιθέσει με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, εδώ ισχύει ένας υπερβάλλων συντηρητισμός, λες και τα πα-

διά δεν έχουν πρόσβαση σε «τολμηρά» θέματα μέσω τηλεόρασης και Διαδικτύου. Προσωπικά επιλέγω θέματα σύγχρονα, που εκτιμώ ότι ενδιαφέρουν τους νέους, και τα προσεγγίζω με ματιά «λοξή», ανάλαφρη, επειδή πρώτα διασκεδάζω ενώ η ίδια γράφοντας, αλλά και επειδή τα κομμάτια είναι ο συντομότερος δρόμος για την αλήθεια, την οποία αλήθεια δεν ισχυρίζομαι ότι κατέχω. Εάν κάτι που σε προβληματίζει, σε εμμένει, καταφέρεις ως συγγραφέας να το μοιραστείς με κάποιους άλλους, που θα ψάξουν για τη δική τους αλήθεια - αυτό είναι ήδη υπεραρκετώ».